

*Головко А. О., студент 4 курсу спеціальності «Туризм»
Науковий керівник – д.е.н., проф. Яценко В. М.
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького*

КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Україна має багатовікову історію й культуру і, відповідно, численні пам'ятки, які її відображають. Деякі регіони України та її великі культурні центри (Київ, Львів, Одеса, Полтава, Чернігів, Харків) мають можливості для залучення гостей і туристів з усього світу на основі власного культурно-історичного потенціалу, що відображає роль культури в реалізації потреб. Культурно-пізнавальний туризм, таким чином, є способом взаємодії культури і туризму.

Мета публікації – провести маркетингове дослідження туристського ринку Чернігівської області та визначити місце культурно-пізнавального туризму на ньому.

Зважаючи на концепцію історико-культурних областей, слід зазначити, що Чернігівська область поруч із Київською та Житомирською входить до Дніпровського Полісся – регіону, що перебував у складі Литви й Польщі, за який Росія боролася з початку XIV ст., але остаточно до її складу ввійшла лише наприкінці XVII ст. [2, с.5].

Як адміністративна одиниця Чернігівська область утворена 15 жовтня 1932 року. За площею це одна з найбільших областей України (31,9 тис. км²). Населення складає 1055,7 тис. жителів (на 01.01.2015 року). Область розташована у північній частині України і межує з Російською Федерацією (199 км держкордону), Республікою Білорусь (227 км держкордону), Сумською, Полтавською та Київською областями [4].

Область займає одне з провідних місць в Україні за кількістю пам'яток культурної спадщини, багато з яких віднесені до найвищих значінь творінь світового мистецтва, це більше 9 тис. пам'яток, з них – 1881 національного значення (Додаток Б). Це єдина об-

ласть України, в якій збереглася третина архітектурних пам'яток давньоруської доби. Більшість із них знаходиться в Чернігові. В області діє 33 музеї комунальної форми власності, 3 національні заповідники («Чернігів стародавній», «Гетьманська столиця», «Качанівка») Міністерства культури України та Меморіальний комплекс «Пам'яті Героїв Крут» Міністерства оборони України. 14 населених пунктів області включено до Списку історичних населених місць України, які в свою чергу є туристичними центрами області (Чернігів, Новгород-Сіверський, Багатурин, Ніжин, Прилуки, Козелець, Остер, Седнів тощо).

Разом із тим туризм в області страждає від низки негативних факторів. Це зокрема наявність спільної ділянки кордону з Російською Федерацією, що в умовах військових дій на сході країни відлякує певну категорію потенційних внутрішніх туристів. До 2014 року доволі значну частину туристичного потоку, крім туристів з м. Києва, складали організовані туристичні групи з Білорусі та транзитні індивідуальні туристи з Росії та Білорусі, які влітку їхали до Криму, але ця категорія, починаючи з 2014 року, майже повністю відсутня.

Другим негативним фактором є подорожчання палива та збільшення вартості проїзду в маршрутних таксі Київ-Чернігів. Відсутність прямого залізничного сполучення Чернігова з іншими регіонами України також не сприяє збільшенню потоку туристів.

В той же час туристичні центри, які традиційно орієнтовані на автобусні групи, переважно організовані київськими турфірмами, та туристів з самої Чернігівщини, а головне, ті, що не знаходяться поблизу транзитних шляхів, мають менш негативні данні щодо відвідувачів (Качанівка, Тростянець, Мезинський парк, Новгород-Сіверський), або навіть показали тенденцію до збільшення екскурсантів. Розширилась географія туристів з Одеської області, з'явилися гості з Миколаївської та Херсонської областей. На відміну від 2014-2016 років у даний час білоруські автобусні групи окрім відвідання ринків почали замовляти екскурсійне обслуговування [3;6].

Слід відзначити зусилля обласної адміністрації з метою просування туристичного продукту на ринок (створення

туристичного порталу, проведення різноманітних заходів тощо). Розроблена система туристично-екскурсійних маршрутів області за 9-ма тематичними напрямками: «Чернігівщина княжа», «Чернігівщина козацька», «Чернігівські палаци», «Християнські святині Чернігівщини», «Шляхами Т. Г. Шевченка», «Чернігівщина літературна», «Чернігівщина мистецька», «Діаманти Сіверського краю» та «Туристичні сплави на плотах по р. Десна».

Література

1. Антоненко І. Я., Котюх Ю. М. Історико-культурна спадщина Чернігівської області: стан та перспективи розвитку. Ефективна економіка. 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5854> (дата звернення: 16.05.2021).
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні. Український історичний журнал. 2001. № 6. С. 3–26.
3. Головне управління статистики у Чернігівській області. URL: <http://chernigivstat.gov.ua> (дата звернення: 16.05.2021).
4. Чернігівська обласна державна адміністрація. URL: <https://cg.gov.ua/index.php?id=31213&tp=1> (дата звернення: 16.05.2021).

Гончар А. П.

*Науковий керівник – к.е.н., доцент В. Г. Уманська
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького*

МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Добір конкретних способів дослідження визначається методологією наукового пізнання, яка визначає принциповий підхід до вивчення явищ господарського життя і є центральним питанням розвитку кожної науки. Методологія – це вивчення про метод діяльності, який включає в свої складові